

SENIORENBELEID te VORSELAAR

Inleiding

In het voorjaar 2015 werd het ouderenbehoefteonderzoek in Vorselaar afgerond. Bedoeling is dat de resultaten worden ontleed en als eindresultaat een seniorenbeleidsplan wordt opgesteld. Binnen het Welzijnsplatform worden de resultaten verwerkt en zullen we tot acties komen.

Op 1 januari 2015 hadden we volgende aantallen van senioren:

- 60 – 69 jarigen: 934	487 mannen, 447 vrouwen
- 70 – 79 jarigen: 557	267 mannen, 310 vrouwen
- 80 plussers: 389	150 mannen, 239 vrouwen

Om de doelgroep senioren bij het beleidsplan te betrekken werden in de 3 leeftijdsgroepen bij 5 senioren een huisbezoek afgelegd om na te gaan welke behoeften zijn concreet hebben. De resultaten hiervan worden mee verwerkt in het beleidsplan. De thema's die het gespreksonderwerp tijdens de huisbezoeken zijn dezelfde als deze die terug te vinden zijn in het ouderenbehoefteonderzoek.

Onderwerpen

Als we het ouderenbehoefteonderzoek lezen kunnen we vele resultaten bundelen en clusteren in een aantal thema's.

Volgende thema's zien we tevoorschijn komen:

- ✓ Gezondheid
- ✓ Zorg
- ✓ Vereenzaming
- ✓ Moeilijk rondkomen, lagere inkomens
- ✓ OCMW & LDC
- ✓ Vrijwilligerswerk
- ✓ Mobiliteit
- ✓ Omgeving
- ✓ Veiligheidsgevoel
- ✓ Woningen

De voornaamste resultaten worden hieronder geclusterd.

THEMA 1: GEZONDHEID

Uit het onderzoek komen volgende vaststellingen op vlak van gezondheid naar voren:

- Er is een sterke achteruitgang vanaf 80 jaar
- Vrouwen hebben doorgaans een slechtere gezondheid dan mannen
- De laagste inkomen worden het hardst getroffen (vnl op vlak van sociale activiteiten)
- De senior valt meer
- Vrouwen en alleenstaande senioren vallen sneller
- Slechter zicht en gehoor, een groot aantal draagt geen hoorapparaat
- Geheugenproblemen
- Veel vatbaarder voor depressie

Mogelijke acties:

- actie rond valpreventie: zitdag ergotherapeut, aanpassing woning ism ruimtelijke ordening
- actie / campagne rond de aanpassing van de woning
- acties rond dementie
- gehoortesten in het LDC via S plus
- voor acties rond mentale gezondheid hebben we aandacht: zilverwijzer (2015), fit in je hoofd (2016)

THEMA 2: ZORG

Op vlak van zorg zijn de vaststellingen als volgt:

- Kantelmoment op 80 jarige leeftijd: sterke achteruitgang
- Meer vrouwelijke senioren die zorg nodig hebben
- Vooral bij de senior die alleenstaand is, een lager inkomen heeft en moeilijk kan rondkomen laat de zorg te wensen over

Mogelijke acties:

- mogelijkheden bekijken om de (ruime) zorg meer tot bij de oudere (vnl + 80j) te brengen.
- organiseren van cliëntoverleg (MDO)

THEMA 3: VEREENZAMING

Bij vereenzaming zien we volgende dingen naar voor komen:

- Vrouwen hebben meer last van vereenzaming (hoe hoger de leeftijd, hoe meer vrouwen)
- Alleenstaanden hebben een verhoogd risico

- Vnl de 80 plussers, specifiek deze mensen met een laag inkomen en die moeilijk rondkomen
- Risicogroep: ouderen die de laatste 10 jaar naar Vorselaar verhuisd zijn

Mogelijke acties:

- extra campagne rond het lokaal dienstencentrum specifiek gericht op de groep vrouwen, alleenstaande en 80 plussers
- vanuit het onthaalbeleid van de gemeente meer aandacht schenken aan 50 plussers die naar de gemeente verhuizen

THEMA 4: INKOMEN

Tal van senioren geven aan dat zij over onvoldoende inkomsten beschikken en / of moeilijk kunnen rondkomen. Zij ervaren volgende problemen:

- Zij missen meer basisvoorzieningen (winkel, apotheek, slager, bakker)
- Komen 's avonds minder buiten
- Missen een LDC
- Dragen minder snel een hoorapparaat / bril
- Klein sociaal netwerk
- Meer vereenzaming
- Slechtere levenskwaliteit:
 - Slapen slechter
 - Groter gebrek aan zelfvertrouwen
 - Zeer grote negatieve psychische beleving
 - Meer onderhevig aan depressie
- Meer problemen met invullen van formulieren
- Doen veel minder aan ontspanning
- Kennen minder de ouderenverenigingen
- Lezen minder de krant

Mogelijke acties:

- inrichten van een boodschappendienst, buurthulp
- extra gerichte reclame voor Sprankel! en de bib voeren
- meer gerichte promotie van het OCMW en de dienstverlening
- zelf naar de wijken - gehuchten met senioren toe gaan (bus, koffie, ...) – mw'er / PWA met opleiding, "buurtbus"

THEMA 5: OCMW & LDC

Het OCMW & LDC zijn bij de senioren blijkbaar nog niet voldoende bekend. Enerzijds is men erg tevreden over de dienstverlening van het OCMW, anderzijds is het niet evident voor de senior om beroep op ons te doen.

Vaststellingen:

- Sprankel! is te weinig bekend
- Het OCMW wordt het minste gecontacteerd om informatie in te winnen
- Wel komen 80 plussers, vrouwen en alleenstaanden sneller naar het OCMW, maar toch minder dan tegenover de Provincie Antwerpen en Vlaanderen
- Senioren ondervinden een groot probleem bij het invullen van formulieren. Probleem stelt zich scherper bij 80 plussers die alleenstaand zijn en een laag inkomen hebben.
- Het OCMW in Vorselaar wordt door de senior minder gecontacteerd dan in Provincie Antwerpen en Vlaanderen
- Onvoldoende activiteiten op maat

Mogelijke acties:

- algemeen: werken aan het verbeteren van het imago van het OCMW en promotie van het LDC bij specifieke groepen, vb “formulierendag” met mw’er in ldc
- dienstverlening aan huis
- achterhalen aan welke activiteiten deze groep nood aan heeft (huisbezoeken)
- een bezoekersproject opstarten waarin meer wijkgericht / buurtgericht wordt gewerkt
- 80+ namiddagen in ldc, persoonlijk uitnodigen – per wijk – alfabetisch - ... (cfr. Herenthout)

THEMA 6: VRIJWILLIGERSWERK

Binnen Vorselaar doen mensen aan vrijwilligers werk omdat ze nuttig willen zijn, mensen willen ontmoeten en ook nieuwe mensen willen leren kennen.

Vaststelling is dat er een potentiële markt aan vrijwilligers van 53,5 % is.

Mogelijke acties:

- zeer gerichte acties ondernemen naar jonge senioren

THEMA 7: MOBILITEIT

Uit het onderzoek blijkt dat volgende categorieën duidelijk minder mobiel zijn:

- 80 plussers
- Alleenstaanden
- Senioren met een laag inkomen en deze die het moeilijk hebben om rond te komen

Mogelijke acties:

- gerichte acties naar deze groep van de MMC, de Rolmobiel en de eigen liftbus

THEMA 8: OMGEVING

Door de senioren, in het bijzonder de 80+, worden vooral volgende basisvoorzieningen gemist:

- Een kruidenierszaak in de buurt
- Rustbanken (zal in orde komen via de voetgangerscirkel)
- Bank – post
- Bib en LDC is te onbekend bij de 60 – 69 jarigen

Mogelijke acties:

- uitbouwen boodschappendienst (met een senior als vrijwilliger ?)
- gerichte promotie van het lokaal dienstencentrum en de bib

THEMA 9: VEILIGHEIDSGEVOEL

Senioren, specifiek de oudere senior, voelen zich vooral om volgende redenen onveilig:

- Druk verkeer
- Angst voor diefstal
- Angst om lastig gevallen te worden

Mogelijke acties:

- samenwerking opzetten met politie (LDC – politie – OCMW) om hier acties in te ondernemen

THEMA 10: WONINGEN

Uit het onderzoek komen volgende vaststellingen aan het licht:

- 34,8% van de woningen 60 – 69 jarigen zijn onaangepast
- 32,3% van de woningen van 80 plussers is een ernstige onaangepaste woning
- Meestal zijn deze woningen door een alleenstaande senior bewoond
- De ernstig onaangepaste woningen worden vooral bewoond door de senior met een lager inkomen en de senior die moeilijk rondkomt

Mogelijke acties:

- gerichte acties naar voormelde groep van senioren ism met de dienst bouwzaken van de gemeente

MISSIE – VISIE

We willen een seniorenbeleid voeren waarbij de senior zo lang mogelijk in zijn eigen, maar aangepaste omgeving kan blijven wonen. Een uitgebreid sociaal netwerk, voldoende zorg aan huis, mobiliteit en veiligheid vormen belangrijke elementen om voor de senior een kwalitatief leven te garanderen.

DOELSTELLINGEN & ACTIES

SD 1: WE WILLEN DAT IEDERE SENIOR WOONT IN EEN VEILIGE & AANGEPASTE WONING EN OMGEVING.

- Acties rond valpreventie, zitdag ergotherapeut
- Acties ism de gemeente rond het aanpassen van de woning
- Acties rond dementie
- Samenwerking met oa politie om acties ikv veiligheid te organiseren

SD 2: IEDERE SENIOR, MET SPECIFIEKE AANDACHT VOOR DE 80 PLUSSER, WORDT GEINFORMEERD OVER ALLE MOGELIJKHEDEN ROND ZORG EN ONDERSTEUNING IN DE RUIME ZIN.

- Mogelijkheden bekijken om de ruime zorg tot bij de senior te brengen, gerichte zorg naar 80 plussers.
- Inrichten van boodschappendienst & buurthulp (cfr. woonzorgnetwerk)
- Gerichte acties naar de groep senioren rond mobiliteit (MMC, liftbus OCMW, Rolmobiel, ...)
- Zelf naar de wijken - gehuchten met senioren toe gaan (bus, koffie, ...) – mw'er / PWA met opleiding, "buurtbus", een "bezoekersproject"
- 80+ namiddagen in LDC, persoonlijk uitnodigen – per wijk – alfabetisch - ... (cfr. Herenthout)
- Meer gerichte promotie voor de dienstverlening vanuit het OCMW en Sprankel! De drempel dient hier te worden verlaagd.
- Andere mogelijkheden onderzoeken om de senior te informeren, de IV wordt niet altijd gelezen door deze doelgroep
- Klusjesdienst wordt heel erg gemist (komt in ieder gesprek terug). Overwegen of een "her" aansluiting bij de klusjesdienst van de Kringwinkel Zuiderkempem een optie is.
- Organiseren van cliëntoverleg (MDO)

SD 3: WE WILLEN DE SENIOREN ZO VROEG MOGELIJK ACTIEF HOUDEN.

- Gerichte acties naar jonge senioren (vb mogelijkheden op vlak van vrijwilligerswerk)
- Onderzoeken aan welke activiteiten de senior het meeste nood heeft (via huisbezoeken)

SD 4: WE WILLEN ZO VEEL MOGELIJK VEREENZAMING BIJ DE SENIOREN VOORKOMEN

- Naar alle senioren een gerichte campagne voeren om het lokaal dienstencentrum en de bib te promoten. Er is bijzondere aandacht voor de 80 plussers, de groep vrouwen en alleenstaanden
- Het onthaalbeleid van de gemeente schenkt meer aandacht aan de senior die naar de gemeente verhuist
- Ondersteuning van vereenzaamde senioren
- Samenwerken met diverse diensten die aan huis komen bv poetsvrouw of verpleegsters om te signaleren → woonzorgzone, werken met vrijwilligers

CONCEPT